

REFERAT 2022-25: Natur-, Klima- og Miljøudvalget d. 01-02-2023

Mødedato Onsdag d. 01. februar 2023 kl. 14:00

Mødested Mødelokale 205, Sønderborg Rådhus

Mødedeltagere Charlotte Riis Engelbrecht, Kirsten H. Bachmann, Daniel Staugaard, Kristian Bonefeld, Johanna-Maria Precht

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Godkendelse af valg af midlertidig formand og omkostning af Natur-, Klima- og Miljøudvalget.....	4
Godkendelse af genetablering af Det Grønne Råd for Sønderborg Kommune.....	5
Godkendelse af at Klima og Energipolitik 2016 og dertilhørende handleplan erstattes af DK2020 og	7
Godkendelse af ekspropriation af areal til Nybølørstien Gråsten-Adsbøl.....	9
Godkendelse af ændret linjeføring for Kærhalvøstien.....	11
Godkendelse af påbudsvillighed ifm. grundvandsbeskyttelse på specifikke matrikler.....	14
Orientering om brugerundersøgelse ved bredejere.....	16
Orientering om præcisering af fagudvalgenes økonomistyring.....	18
Orientering om opfølgning på udmøntningsplan for 2022-2025 - december 2022.....	20
Orientering om ændring af takster 2023 - renovation.....	22
Orientering af ledelsesinformation 2022 - ultimo december.....	24
Generel orientering.....	26
Underskriftsark.....	27

Punkt 1: Godkendelse af dagsorden

23/157

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Natur-, Klima- og Miljøudvalget at godkende

- dagsordenen.

Beslutning Natur-, Klima- og Miljøudvalget den 01-02-2023

Godkendt.

Punkt 2: Godkendelse af valg af midlertidig formand og omkostituering af Natur-, Klima- og Miljøudvalget

22/20766

Sagsresumé

Nuværende formand for Natur-, Klima- og Miljøudvalget Asger Romme Andersen går på barselsorlov den 1. januar til den 30. april 2023, hvorfor der er behov for at vælge en ny midlertidig formand i den nuværende formands midlertidige fraværperiode.

Udvalget kan vælge en midlertidig formand i henhold til Styrelseslovens § 22, stk. 1 i formandens fravær.

Valg af formand sker ved flertalsvalg, jf. Styrelseslovens § b24, stk. 1. medmindre der i udvalget er enighed om andet.

Indstilling

Forvaltningen indstiller Natur-, Klima- og Miljøudvalget til at

- udpege en ny midlertidig formand frem til at den midlertidige fraværperiode ophører.

Sagsfremstilling

Natur-, Klima- og Miljøudvalgets nuværende formand Asger Romme Andersen går på barselsorlov den 1. januar til den 30. april 2023, hvorfor der er behov for at udpege en midlertidig formand for udvalget i fraværperioden.

Udvalget kan vælge en formand i henhold til Styrelseslovens § 22, stk. 1.

Valg af formand sker ved flertalsvalg, jf. Styrelseslovens § b24, stk. 1. medmindre der i udvalget er enighed om andet.

Beslutning Natur-, Klima- og Miljøudvalget den 01-02-2023

Udvalget udpeger Johanna-Maria Precht som midlertidig formand.

Punkt 3: Godkendelse af genetablering af Det Grønne Råd for Sønderborg Kommune

22/5372

Sagsresumé

Den seneste forretningsorden for Det Grønne Råd blev godkendt af Teknik og Miljøudvalget den 14. marts 2007. Det Grønne Råd og dertilhørende forretningsorden blev drøftet på Natur-, Klima- og Miljøudvalgets møde den 4. maj 2022. På baggrund af denne drøftelse blev det besluttet at genetablere Det Grønne Råd og at forvaltningen skal udarbejde en ny forretningsorden hertil. Genetableringen og den nye forretningsorden forelægges til godkendelse i nærværende sag.

Å

Sagen understøtter Byrådets vision om grøn omstilling.

Å

Natur-, Klima- og Miljøudvalget har beslutningskompetencen, jf. delegationsplanen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Natur-, Klima- og Miljøudvalget at godkende

- genetablering af Det Grønne Råd for Sønderborg kommune og indkaldelse til første møde af forvaltningen

Å

- forslag til ny forretningsorden for Det Grønne Råd for Sønderborg Kommune

Å

- at der udpeges to medlemmer af Natur-, Klima- og Miljøudvalget til at deltage i Det Grønne Råd.

Å

Sagsfremstilling

På baggrund af Natur-, Klima- og Miljøudvalget drøftelser den 4. maj 2022 blev det besluttet at genetablere Det Grønne Råd, forvaltningen har derfor udarbejdet et forslag til en dertilhørende ny forretningsorden for rådet.

Å

På naturområdet bidrager genetableringen af det grønne råd til Natur-, Klima- og Miljøudvalgets realisering af deres ønske om at styrke samarbejdet med udvalgte aktører, organisationer og foreninger inden for rammerne af et nyt råd. Foreninger og organisationers brede, engagerede og vidende medlemsskare, kan bidrage til at kvalificere de politiske igangsatte beslutninger i forhold til konkrete projekter. Dette bidrager til en fælles grønneretning i arbejdet med natur og biodiversitet i Sønderborg Kommune.

Å

Det Grønne Råds formål er at være en rådgivende instans med henblik på at styrke og kvalificere de politiske igangsatte beslutninger i forhold til konkrete projekter fx revidering af naturpolitikken og plejeplaner for fredede områder. Rådets formål er at samle de deltagende organisationers viden i et samlet dialogforum.

Å

Natur-, Klima- og Miljøudvalget tilkendegav på mødet den 4. maj 2022, at rådet på sit første møde bør drøfte hvorvidt deltagerkredsen er fyldestgørende, eller om deltagerkredsen skal suppleres med yderligere repræsentanter fx fra havmiljøet.

Å

Forvaltningen har i udarbejdelsen af forretningsorden undersøgt konstellationen for Det Grønne Råd i de andre Sønderjyske kommuner: Aabenraa Kommune, Haderslev kommune og Tønder Kommune. Overblikket vedrørende konstellationen af rådene i de andre kommuner er vedlagt som bilag til sagen. Å

Å

På baggrund af ovenstående, har forvaltningen udarbejdet en justeret forretningsorden for Det Grønne Råd i Sønderborg Kommune, som er vedhæftet denne sag.

Å

Det bemærkes, at forvaltningen i gennemsnit for hhv. 2017, 2018 og 2019 har brugt ca. 20 timer på administration, sagsbehandling og mødeafholdelse hvert år på opgaven.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Å

Beslutning Natur-, Klima- og Miljøudvalget den 01-02-2023

Godkendt. Udvalget udpeger formandskabet til Det Grønne Råd.

Å

Bilag

Forretningsorden Det Grønne Råd for Sønderborg Kommune

Notat vedr. konstellation af de sønderjyske kommuners grønne råd

Punkt 4: Godkendelse af at Klima og Energipolitik 2016 og dertilhørende handleplan erstattes af DK2020 og Bæredygtighedspolitikken

10/49805

Sagsresumé

Forvaltningen anbefaler, at Klima og Energipolitik 2016 med tilhørende handleplan 2019-2025 for Sønderborg Kommune erstattes af blandt andet DK2020 Climate Actionplan. Baggrunden for dette er, at indhold og forpligtigelser i Klima og Energipolitikken 2016 samt tilhørende handleplan 2019-2025 er næsten identiske med indholdet i DK2020 Climate Actionplan. DK2020 Climate Actionplan blev godkendt af Byrådet i juni 2020 og dermed lever Sønderborg op til de krav, der er formuleret i Parisaftalen. Arbejdet med DK2020 er forankret i Natur-, Klima- og Miljøudvalget.

DK2020 Climate Actionplan for Sønderborg indeholder tre spor: Bæredygtighed, klimatilpasning og reduktion af klimagasser. Som krav, skulle der vedtages en revideret klimatilpasningsplan og en revideret varmeplan, begge planer er udarbejdet og politisk godkendt. Ligeledes er ProjectZero's Masterplan2029 udarbejdet og politisk godkendt.

Sagen understøtter Byrådets Vision 2022-2025 om grøn omstilling.

Byrådet har beslutningskompetencen jf. delegationsplanen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Natur-, Klima- og Miljøudvalget, at Byrådet godkender

- at Klima og Energipolitikken 2016 samt tilhørende handleplan erstattes af DK2020 og Bæredygtighedspolitikken.

Sagsfremstilling

Forvaltningen vurderer at Klima- og Energipolitikken 2016 samt dertilhørende handleplan kan erstattes, af blandt andet DK2020 Climate Actionplan, Bæredygtighedspolitikken, Affaldsplanen samt Helhedsplanen på Børne- og uddannelsesområdet da indholdet er tilstrækkelig dækket i disse, hvilket ligeledes understøtter en generel proces om afbureaukratisering.

I 2008 blev den første Energi strategi for Sønderborg Kommune vedtaget, i forbindelse med etableringen af ProjectZero og visionen om CO2-neutralitet i 2029. Indholdet i strategien beskrev kommunens rolle både i forhold til kommunen som myndighed, facilitator og som virksomhed. Politik og handleplan har været bred og indeholdt klimatilpasning, affaldshåndtering, undervisning og andre bæredygtige aktiviteter.

I 2012 ændrede Energi politikken navn til Klima- og Energipolitik. Det skete for at signalere et bredere perspektiv og sætte fokus på klimatilpasning. Den gældende politik Klima- og Energipolitik 2016 blev vedtaget af Byrådet den 1. februar 2017, nedenfor bringes et overordnet uddrag af politikken:

- Byrådet vil opfylde målsætningen i ProjectZeros' Roadmap2020, om reduktion af den kommunale CO2-udledning med 50 pct. i 2020 i forhold til 2007.
- Byrådet vil understøtte en omlægning til grøn energi og dermed udfasning af fossile brændstoffer.
- Byrådet vil sikre, at Sønderborg Kommune som virksomhed går forrest i indsatsen om at opnå CO2-neutralitet. Derfor prioriteres indsatsen for de kommunale institutioner, bygninger, ansatte og transport, højt i energipolitikken

ved at minimere energispild og bruge energien intelligent.

- Byrådet vil sikre, at der er gennemsigtighed i Sønderborg Kommunes energisparetiltag ved tværgående samarbejder og implementering i hele organisationen.
- Byrådet vil sikre, at kommunen i sine indkøb vælger energibesparende løsninger, vurderer alternativer og anvender den bedst tænkelige teknologi.
- Byrådet vil arbejde for, at Sønderborg Kommune indgår i netværk med andre byer, myndigheder og eksterne aktører, der arbejder med klima- og CO2-problematikken. Byrådet vil arbejde for at motivere borgerne til at tænke klima og energirigtigt ud fra bæredygtighedstanken i samarbejde med ProjectZero.

De første fire punkter i Klima- og Energipolitikken 2016 der omhandler CO2-reduktioner, er og fyldestgørende opfyldt i DK2020 Sønderborg. De sidste to punkter er fyldestgørende opfyldt i Bæredygtighedspolitik 2019-2024.

Klima og Energihandleplanen har været bred og har ud over CO2-reducerende handlinger, indeholdt klimatilpasning, affaldshåndtering, undervisning og andre bæredygtige handlinger. Handlingerne i DK2020 og de forpligtigelser der skal opfyldes, dækker næsten alle handlinger i Klima og Energihandleplanen. Dog er affaldshåndtering og undervisning ikke medtaget i DK2020. Forvaltningen er således opmærksom på, at sikre en at disse handlinger videreføres særskilt i andre planer, herunder Bæredygtighedspolitikken, Affaldsplanen samt Helhedsplanen på Børne- og uddannelsesområdet. Arbejdet med DK2020 er forankret i Natur-, Klima- og Miljøudvalget.

Med Sønderborg Kommunes deltagelse i projekt DK2020 forpligter kommunen sig til at udarbejde en klimaplan, der lever op til Parisaftalen. Fremover skal planen revideres hvert 4. år og der skal gøres status hvert år. I 2021 blev den første status udarbejdet og godkendt af Concito.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning Natur-, Klima- og Miljøudvalget den 01-02-2023

Udvalget anbefaler indstillingen.

Bilag

Klima og Energihandleplan 2019-2025

DK2020 kort fortalt

Klima og Energipolitik 2016

Punkt 5: Godkendelse af ekspropriation af areal til Nybølnorstien Gråsten-Adsbøl

22/11157

Sagsresumé

Den 5. oktober 2022 vedtog udvalget, at gennemførelse af Nybølnorstien på strækningen fra Gråsten til Adsbøl skulle ske ved den ”blå linjeføring” herunder inddragelse af den eksisterende ”banesti” som en del af stiforløbet.

Forvaltningen har herefter forhandlet med fire berørte lodsejere om stiprojektet, og der er opnået frivillige aftaler med tre, herunder at stien trækkes længere væk fra en privat beboelse på strækningen mellem kysten og baneoverskæringen. Én lodsejer har ønsket en løsning, hvor et større areal opkøbes af kommunen til sti og naturformål. Forvaltningen har i forhandlingsøjemed udarbejdet et standard købstilbud, som lodsejeren har afvist med begrundelse i beløbets størrelse. Lodsejeren ønsker ikke en frivillig aftale om offentlig sti.

Udvalget orienteres om forhandlingsresultatet og anmodes om godkendelse til at sikre det nødvendige areal kun til stiformål over matr.nr.61 Adsbøl, Gråsten-Adsbøl, ved ekspropriation.

Udvalget for Natur, Klima og Miljø har beslutningskompetencen til ekspropriation da dette er et underliggende skridt i sagen i forbindelse med hovedsagen om selve linjeføringen af naturstien.

Etablering af naturstier understøtter Byrådets vision om turisme samt levende byer, lokalsamfund og fællesskaber.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Natur-, Klima- og Miljøudvalget at godkende

- at det nødvendige areal kun til stiforløbet over matr.nr. 61 Adsbøl, Gråsten-Adsbøl erhverves ved ekspropriation.

Sagsfremstilling

Den 1.juni 2022 behandlede Natur-, Klima- og Miljøudvalget sagen ”Godkendelse af linjeføring af Nybølnorstien Gråsten – Adsbøl”, hvor et flertal traf beslutning om punkt 2 ”blå linjeføring”. Dette blev yderligere stadfæstet på udvalgets møde d. 5. oktober 2022.

Aktuel udvalgsbehandling

Forvaltningen har siden forhandlet med de berørte lodsejere med henblik på at opnå frivillige aftaler om en offentlig tinglyst sti i den vedtagne blå linjeføring. Der er på nuværende tidspunkt opnået frivillige aftaler med tre ud af fire lodsejere, dog således at på matr. nr. 40 Gråsten Gods, Gråsten-Adsbøl forlægges stien ca 90 m mod syd for at skabe afstand til privat beboelse på nabogrunden. Det overordnede princip i den ”blå linjeføring” er fortsat overholdt. Der er således ikke tale om kystnær forbindelse til Fisknæs (gul linje) eller delvis brug af cykelstien langs landevejen (rød linje), men en direkte forbindelse mellem kysten og baneoverskæringen, som det er vedtaget ved tidligere udvalgsbehandling.

På matr. nr. 61 Adsbøl, Gråsten-Adsbøl har lodsejeren ingen bemærkninger til linjeføringen, men ønsker at afhænde hele matriklen til kommunen med undtagelse af beboelse og have. Lodsejeren ønsker ikke at indgå frivillig aftale om tinglyst adgang på stien. Der er fremsat et forslag til købspris fra kommunen med forbehold af byrådets godkendelse. Dette er afvist af lodsejeren med begrundelse i prisens størrelse.

Forvaltningen indstiller herefter, at kun stiarealet erhverves ved ekspropriation i henhold til lov om offentlige veje. Der kan kun eksproprieres til det nødvendige areal til stiens gennemførelse – altså ikke hele matr. nr. 61 Adsbøl.

Ekspropriationsproceduren påbegyndes altid med en åstedsforretning, hvor det er muligt at indgå forlig, såfremt parterne kan nå til enighed. Hvis ikke det er tilfældet, fortsætter sagen til endelig ekspropriationsbeslutning i Natur-, Klima- og Miljøudvalget.

Alle aftaler bliver gjort betinget af dispensation fra strandbeskyttelseslinjen. Der er sendt ansøgning til Kystdirektoratet d. 8. december 2022.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser, i det der forudsættes at det finansieres indenfor den afsatte anlægsbevilling.

Beslutning Natur-, Klima- og Miljøudvalget den 01-02-2023

Godkendt.

For stemte: Kirsten H. Bachmann (S), Kristian Bonefeld (V) og Daniel Staugaard (V)

Imod stemte: Johanna-Maria Precht (Ø) og Charlotte Riis Engelbrecht (A)

Sagen begæres i Byrådet af Johanna-Maria Precht (Ø) og Charlotte Riis Engelbrecht (A), jf. Styrelsesloven §23.

Bilag

Oversigtskort Nybølnorstien Gråsten - Adsbøl

Stiforløb banestien-villakvarter

Stiforløb banestien-Adsbøl

Punkt 6: Godkendelse af ændret linjeføring for Kærhalvøstien

16/8362

Sagsresumé

I 2016 vedtog Teknik- og Miljøudvalget at gennemføre en kystnær natursti på Kær Halvø.

Igennem de seneste to år har stiforløbet på de sidste ca 50 meter, som forløber langs kystlinjen ved en privat beboelse, været forsøgt afsluttet. Der har været tale om løsninger i strandkanten for at undgå passage gennem privat have.

Det har ikke været muligt at finde tilfredsstillende løsninger, som kan opnå myndighedsgodkendelse. Udvalget indstilles derfor til at tage stilling til ændret linjeføring på Kærhalvøstien.

Sagen underbygger Byrådets Vision 2022-2025 om turisme.

Natur, Klima og Miljø udvalget har beslutningskompetencen jf. delegationsplanen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Natur, Klima og Miljøudvalget at godkende

1. at den oprindelige beslutning om linjeføring skal gennemføres på matr. nr.99 Kær, Ulkebøl gennem ca 50 meter haveareal, om nødvendigt ved ekspropriation

eller

2. at stiforløbet fra Folehave og ca 1100 meter nordpå forlægges, så det i stedet fremstår som en vandrerute ad dels kommuneveje og dels markareal ca 500 meter væk fra kysten.

Sagsfremstilling

Den 8. november 2016 vedtog Teknik og Miljøudvalget at gennemføre etableringen af en natursti på Kærhalvø. På strækningen fra Kær Vestermark til Skovhuse godkendte udvalget linjeføring med ruteføring mellem Kær Vig og Skovhuse langs kysten. Såfremt der ikke kan opnås frivillige aftaler erhverves adgangen ved ekspropriation.

Efterfølgende blev der indgået frivillige aftaler med en række lodsejere. På strækningen fra Kær Vig til kysten ved Skovhuse (ca 1100 meter) kunne der ikke opnås aftale og efter afsøgning af flere muligheder uden resultat, blandt andet forsøg på mageskifte, besluttede Teknik og Miljøudvalget den 3. december 2019 at iværksætte ekspropriation. I løbet af ekspropriationsproceduren blev der indgået forlig om en frivillig aftale med ejeren af matr. nr.ene 353 og 96 Kær Ulkebøl, i alt ca 1045 meter.

I mellemtiden havde den sidste ejendom skiftet ejer og var overgået fra et erhvervsejerskab til privat beboelse. Den nye ejer ville blive stærkt generet af, at få en offentlig sti etableret oven for kystskrænten på et område, som udnyttes som privat haveareal, og derfor har der været justeret på stiprojektet, så stien i stedet forløber nedenfor kystskrænten. I første

omgang i form af ca 30 meter boardwalk på langs ad kysten kombineret med færdsel langs 20 meter rørskov. Denne løsning blev ansøgt hos Kystdirektoratet den 5. oktober 2020. Efter flere høringsrunder blev der meddelt afslag på ansøgningen den 24. august 2021.

Herefter blev der udarbejdet projekt til en lav kystsikring på ca 50 meter, hvor stiadgangen var indbygget i løsningen. Sønderborg Kommune har kompetencen til at give tilladelse efter kystbeskyttelsesloven. Projektet har været søgt tilpasset, men der er den 13. december 2022 fra kommunen som myndighed givet endeligt afslag på at etablere kystsikring det pågældende sted.

Udvalget indstilles derfor til at tage stilling til

1) om den oprindelige beslutning om linjeføring skal gennemføres på matr. nr.99 Kær, Ulkebøl gennem ca 50 meter haveareal, om nødvendigt ved ekspropriation.

eller

2) om de ca 1100 meter stiforløb skal forlægges, så det i stedet fremstår som en vandrerute ad dels kommuneveje og dels markareal ca 500 meter væk fra kysten.

I det sidstnævnte tilfælde skal der genoptages forhandlinger med ejeren af matr.nr. 353 Kær, Ulkebøl om ændring af den allerede indgåede aftale.

Økonomi:

Det afsatte anlægsbudget er korrigeret i forbindelse med generelle reduktioner. Anlægsomkostningerne ved løsning 1) er kalkuleret til ca 85.000, mens løsning 2) kun har begrænsede anlægsudgifter – ca 15.000.

Der vil i begge tilfælde være tale om øgede omkostninger til henholdsvis ekspropriation og/eller landinspektør, omlægning af tinglysninger mv. anslået til 75.000 kr.

Overskridelsen foreslås udlignet ved regnskabsafslutning, idet et sideløbende anlægsprojekt under stihandlingsplanen er kalkuleret til at have et mindre forbrug af minimum tilsvarende størrelse.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser, da finansieringen forventes afholdt indenfor budgetrammen til projekter i stihandlingsplanen.

Beslutning Natur-, Klima- og Miljøudvalget den 01-02-2023

Daniel Staugaard (V) fremsatte følgende ændringsforslag:

- at stiforløbet fra Folehave og ca 1100 meter nordpå forlægges, så det i stedet fremstår som en vandrerute ad dels kommuneveje og dels markareal ca 500 meter væk fra kysten med den præcisering, at stien fortsætter ud til krydset Folehave/Hestehave.

Ændringsforslaget blev godkendt.

For stemte: Kirsten H. Bachmann (S), Kristian Bonefeld (V) og Daniel Staugaard (V).

Imod stemte: Johanna-Maria Precht (Ø) og Charlotte Riis Engelbrecht (A).

Sagen begæres i Byrådet af Johanna-Maria Precht (Ø) og Charlotte Riis Engelbrecht (A), jf. Styrelsesloven § 23.

Bilag

Detailkort Kærhalvøsti Forslag 1

Detailkort Kærhalvøsti Forslag 2

Oversigtskort Kærhalvøsti Forslag 2

Oversigtskort Kærhalvøsti Forslag 1

Punkt 7: Godkendelse af påbudsvillighed ifm. grundvandsbeskyttelse på specifikke matrikler

19/30654

Sagsresumé

Vandsamarbejdet arbejder på at indgå frivillige aftaler om pesticidfri drift i de boringsnære beskyttelsesområder (BNBO'er) til vandværkernes borer. Lodsejerne kan få skattefritagelse for erstatningen, hvis kommunen har vist påbudsvillighed. Det tidligere Teknik- og Miljøudvalg har udtrykt påbudsvillighed for BNBO'erne i de 7 indsatsplaner samt den 30. november 2021 for de 18 BNBO'er der ikke er omfattet af indsatsplanerne. Skattestyrelsen har imidlertid ændret praksis og kræver nu at påbudsvilligheden skal udtrykkes på de specifikke berørte matrikelnumre.

Å

I nærværende sag præsenteres derfor de berørte matrikelnumre, hvor Sønderborg Kommune er villig til at pålægge råddighedsindskrænkninger med hjemmel i Miljøbeskyttelseslovens § 24 eller § 26a, hvis det ikke er muligt at indgå frivillige aftaler med de berørte lodsejere om pesticidfri drift for at beskytte grundvandet.

Å

Sagen understøtter Byrådets vision om levende byer, lokalsamfund og fællesskaber.

Å

Natur-, Klima- og Miljøudvalget har beslutningskompetencen, jf. delegationsplanen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Natur-, Klima- og Miljøudvalget at godkende

- påbudsvillighed til at pålægge råddighedsindskrænkninger efter Miljøbeskyttelseslovens § 24 eller § 26a på de specifikke matrikelnumre nævnt i bilag 1, hvis der ikke kan indgås en frivillig aftale om pesticidfri drift for at beskytte grundvandet.

Sagsfremstilling

Sønderborg Kommune har vedtaget 7 indsatsplaner for grundvandsbeskyttelse. I indsatsplanerne er der vedtaget, at der skal laves aftaler om pesticidfri drift i en række boringsnære beskyttelsesområder (BNBO'er) og på nogle aftalearealer inden for indsatsområder (områder med dørlig naturlig grundvandsbeskyttelse).

Å

Det tidligere Teknik- og Miljøudvalg har den 30. november 2021 besluttet, at der også skal gennemføres pesticidindsatser i en række yderligere boringsnære beskyttelsesområder (BNBO'er), hvor indsatsen ikke endnu er omfattet af indsatsplanerne for grundvandsbeskyttelse.

Å

Vandsamarbejdet i Sønderborg Kommune arbejder på at indgå frivillige aftaler med lodsejere i BNBO'er og på aftalearealer. Dialogen går godt, og de er tæt på at indgå flere aftaler. Det er dog en forudsigtning at Sønderborg Kommune har udvist påbudsvillighed til at pålægge råddighedsindskrænkningerne ved ekspropriation, for at aftalerne endelig kan indgås. Når Sønderborg Kommune har udvist påbudsvillighed, kan lodsejeren opnå skattefritagelse af erstatningen på ekspropriationslignende vilkår.

Å

Lodsejerne skal indhente en forhåndsudtalelse ved Skattestyrelsen vedrørende skattefritagelsen inden de underskriver aftalen. Skattestyrelsen har imidlertid ændret praksis og kræver nu, at påbudsvilligheden skal være udtrykt specifikt på de pågældende matrikelnumre.

Å

SÅnderborg Kommune har udtrykt pÅbudsvillighed i indsatsplanerne og i beslutningen fra den 30. november 2021. I indsatsplanerne og i beslutning af den 30. november 2021 er de arealer, hvor der skal indgÅs aftaler om pesticidfri drift angivet med kort med polygonafgrÅnsninger. Men de berÅrte matrikelnumre er ikke specifikt angivet.

Å

SÅnderborg Kommune har allerede udvist pÅbudsvillighed pÅ de pÅgÅldende arealer, og der forekommer ikke nye arealer i denne indstilling. NÅrvÅrende sag er udelukkede en specificering af, hvilke matrikelnumre det omhandler, sÅledes at Skattestyrelsens krav overholdes. De specifikke matrikelnumre er vedlagte pÅ en liste og et kortbilag, som bilag 1 pÅ denne sag.

Å

Det er vandvÅrkerne og Vandsamarbejdet, som skal betale erstatningen til lodsejerne bÅde ved en frivillige aftale og ved et eventuelt pÅbud. Hvis pÅbuddet ender i taksation eller overtaksation, kan kommunen dog blive pÅlagt at betale omkostningerne forbundet hertil. Det er dog aftalt med vandsamarbejdet at de ligeledes bidrager til betaling af disse eventuelle omkostninger.

Å

Det bemÅrkes, at lodsejeren (jf. ekstensionsretten ifÅlge Vejlovens Å§ 104) har ret til at arealerne, hvor der skal indgÅs aftale eller gives pÅbud, skal tilpasses brugs- og dyrkningsgrÅnser. PÅbudsvilligheden gÅlder ogsÅ disse arealer.

Å

I Bilag 2 er vedlagt en oversigt over status pÅ indgÅelse af frivillige aftaler.

BevillingsmÅssige konsekvenser

Åkonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmÅssige konsekvenser.

Beslutning Natur-, Klima- og MiljÅ, udvalget den 01-02-2023

Godkendt.

Å

Bilag

Bilag 1 Liste og kort over berørte matrikler

Bilag 2 Status på indsatser

Punkt 8: Orientering om brugerundersøgelse ved bredejere

22/25202

Sagsresumé

Forvaltningen har i 2022 gennemført en brugerundersøgelse hos bredejere ved offentlig, åbne vandløb i kommunen. Undersøgelsens spørgeramme er dannet med udgangspunkt i konklusionerne fra landbrugsundersøgelsen. Resultatet af undersøgelsen viser blandt andet, at der er nogle områder, hvor forvaltningen med fordel kan ændre praksis.

Forvaltningen foreslår med baggrund i undersøgelsen en række tiltag i årene 2022-2023, tiltagene er vedlagt som bilag til denne sag.

Sagen understøtter Byrådets vision om levende byer, lokalsamfund og fællesskaber.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Natur-, Miljø- og Klimaudvalget at tage

- orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Som opfølgning på tilbagemeldinger ved landbrugsundersøgelse i 2020 har forvaltningen gennemført en undersøgelse blandt bredejere i kommunen i 2022.

Undersøgelsen var egentlig planlagt som fokusgruppeinterviews med grupper af bredejere. De enkelte potentielle respondenter er blevet kontaktet telefonisk. Derudover er invitationer til fokusgruppeinterviews blevet offentliggjort på kommunens hjemmeside, på Landmandsappen, og igennem LandboSyd. Det har ikke været praktisk muligt at finde nok deltagere, og undersøgelsesformen er derfor blevet ændret til dybdegående telefoninterviews. Interviews af hver to timer er gennemført med 12 bredejere.

Undersøgelsens spørgeramme er dannet med udgangspunkt i konklusionerne fra landbrugsundersøgelsen. For at opnå så meget kontinuitet som muligt, er undersøgelsen gennemført af samme eksterne virksomhed som gennemførte landbrugsundersøgelsen.

Ved brugerundersøgelsen blev der spurgt ind til en række specifikke områder:

1. Om Sønderborg Kommunes afgørelser er forståelige og hvordan de kan forbedres
2. Hvordan respondenter får information fra kommunen
3. Grødeskæring, herunder kendskabet til bredejernes rettigheder og pligter
4. Om bredejere kender kommunens Fællesregulativ
5. Giv et præj
6. Generel kontakt med Vand og Natur

I undersøgelsen er der lagt vægt på at besvarelsenerne sker ud fra nyere oplevelser med afdelingen. Under punkt 6 er der således spurgt ind til oplevelser inden for de sidste 12 måneder. I forhold til afgørelserne er alle respondenter blevet forelagt de samme tre eksempler på afgørelser. Der er også rosende ord i undersøgelsen. Blandt andet roser særligt landmændene forvaltningen for at være blevet bedre til at informere i landmandsappen.

På baggrund af undersøgelsens resultater har forvaltningen iværksat følgende handlinger:

1. Afgørelser og breve simplificeres
2. Kendskabet til Fællesregulativet og dets betydning udbredes
3. Øget information om grødeskæring – særligt målrettet husejere.

Uddybende beskrivelser af de foreslåede handlinger og deres motivation fremgår af vedlagte bilag. Fællesregulativet samler de overordnede bestemmelser, der gælder for alle kommunens offentlige vandløb. Fællesregulativet suppleres af en række specifikke regulativer for de enkelte vandløb, hvori vandløbenes form og evne til at føre vand er fastsat.

Det vurderes at tiltagene kan gennemføres inden for nuværende budgetramme.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning Natur-, Klima- og Miljøudvalget den 01-02-2023

Taget til efterretning.

Bilag

Handlinger 2022-2023

Punkt 9: Orientering om præcisering af fagudvalgenes økonomistyring

23/2208

Sagsresumé

Der er i Sønderborg Kommune behov for at videreføre og sikre fornyet fokus på den stramme økonomistyring.

Byrådet og Økonomiudvalget fastlægger de overordnede rammer via planstrategi og kommuneplan, mens fagudvalgene udmønter disse rammer via politikker og planer jf. styringstrekanten. Fagudvalgene har derfor en central og vigtig rolle i forbindelse med at sikre budgetoverholdelse inden for deres fastlagte budgetrammer således som det fremgår af ”Principper og retningslinjer for Økonomistyring i Sønderborg Kommune”

I 2023 forventes afledte effekter af krigen i Ukraine at gøre det nødvendigt med et særligt fokus, men også fremover vil der være behov for, at udvalgene reagerer hurtigt på eventuelle ubalancer i økonomien.

Økonomiudvalget godkendte d. 14. december 2022 en præcisering og uddybende beskrivelse af fagudvalgenes økonomistyring i 2023 og fremefter.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Natur-, Klima- og Miljøudvalget at tage

- orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Med budgetaftalen for 2023-26, har Sønderborg Kommune grundlæggende en økonomi i balance. Men kommunen er presset i forhold til fortsat at kunne finansiere en uændret service til borgerne, i en situation hvor indtægterne ikke modsvarer den demografiske udvikling og hvor dansk økonomi generelt er inde i usikre tider. Kommunen oplever blandt andet en stigning i udgifterne til det specialiserede socialområde, en øget andel af befolkningen over 80 år og ikke mindst stigende energipriser, der påvirker de kommunale udgifter til el, gas, fjernvarme med mere.

For at imødekomme de økonomiske udfordringer blev der indarbejdet væsentlige reduktioner i driftsbudgettet for 2023-26 i forbindelse med indgåelse af budgetaftalen. Fagudvalgene tager stilling til den konkrete udmøntning af reduktionerne og har ansvaret for at implementere således, at den besluttede effekt opnås.

I budgetåret 2023 og fremefter er der, med baggrund i ovenstående, behov for at videreføre den stramme økonomistyring og sikre et fornyet fokus på budgetoverholdelse. Fagudvalgene har i denne forbindelse og jævnt for ”Principper og retningslinjer for Økonomistyring i Sønderborg Kommune”, en central og vigtig rolle.

Økonomiudvalget godkendte d. 14. december 2022, at udvalgenes økonomistyring i 2023 og fremefter, præciseres og uddybes med de herunder anførte tre punkter.

1. Fagudvalgene har ansvaret for budgetoverholdelse

Det vil sige, at økonomiske driftsudfordringer, som altovervejende hovedregel, skal håndteres inden for udvalgenes egne rammer – også på tværs af politikområder. Der gives ikke ufinansierede tillægsbevillinger. Eventuelle omplaceringer mellem politikområder inden for udvalget skal forelægges Byrådet.

2. Ledelsesinformation bruges aktivt

Hver måned, første gang i april 2023, får de enkelte udvalg en orientering om status på økonomien og aktiviteter via LIS-ledelsesinformation. I de enkelte LIS orienteres der om status på budgettet og konkret om budgettet samlet set ved årets udgang, forventes at være i balance (forventet regnskab). Balance defineres her som værende indenfor +/- 1 %. Afvigelser på mere end +/- 1% angives med beløbsstørrelse.

Fremadrettet skal udvalgene have ekstra fokus på eventuelle ubalancer i budgettet, hvilket konkret betyder

- **Beløbsstørrelse anføres:**
At udvalgene, også når der er balance inden for +/- 1% intervallet, skal anføre beløbsstørrelsen i LIS, såfremt denne er på over 3 mio. kr.
- **Beslutningssager med korrigerende handlinger:**
At udvalgene skal følge op på merforbrug, der er lig med eller større end 1 % og/eller 3 mio. kr., i en særskilt beslutningssag på udvalgets dagsorden. Sagen skal indeholde en forklaring på afvigelsen samt forslag til korrigerende handlinger.

Der udarbejdes fra centralt hold en dagsordenskabelon til beslutningssager med forslag til korrigerende handlinger.

3. Bevillingsrevisioner

I forlængelse af den månedlige opfølgning via LIS, foretages der to gange i 2023 en bevillingsrevision – typisk i juni og oktober/november. Her følges der op på effekten af de korrigerende handlinger, som er igangsat i forbindelse med den løbende budgetopfølgning og evt. behov for korrektion af bevillingerne behandles.

Ovenstående vil blive indarbejdet i ”Principper og retningslinjer for Økonomistyring i Sønderborg Kommune” i forbindelse med en generel opdatering af retningslinjen 1. kvartal 2023.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning Natur-, Klima- og Miljøudvalget den 01-02-2023

Taget til efterretning.

Punkt 10: Orientering om opfølgning på udmøntningsplan for 2022-2025 - december 2022

21/11187

Sagsresumé

Byrådet godkendte den 29. september 2021 budgettet for 2022 og overslagsårene 2023-2025. Forvaltningen har efterfølgende udarbejdet en udmøntningsplan for budgettet, som dels definerer den udvalgmæssige og administrative forankring og dels danner grundlag for opfølgningen i løbet af året.

Udover elementerne for budgettet for 2022 indeholder orienteringen også status på en række uafsluttede elementer fra udmøntningsplanerne fra 2019-2022, 2020-2023 og 2021-2024.

Natur-, Klima- og Miljøudvalget orienteres.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Natur-, Klima- og Miljøudvalget at tage

- orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Byrådet godkendte den 29. september 2021 budgettet for 2022 og overslagsårene 2023-2025. Under overskriften ”Attraktiv og aktiv kommune” indeholder den underliggende budgetaftale en række politiske prioriteringer understøttet af budgetudvidelser såvel som reduktioner på udvalgte budgetposter.

Herudover er der med budgetaftalen besluttet en række øvrige elementer uden direkte tilknytning til budgettet. Det drejer sig om forskellige områder, der ønskes analyseret og/eller styrket gennem særlig opmærksomhed i budgetperioden.

Med henblik på den fremadrettede udmøntning af budgettets elementer godkendte Økonomiudvalget den 10. november 2021 udmøntningsplanen.

Status på udmøntningsplanen vil – i overensstemmelse med budgetforliget – blive fremlagt for Økonomiudvalget første gang den 9. februar 2022 og herefter hver anden måned. Derefter orienteres fagudvalgene første gang på marts-møderne i 2022 og herefter hver anden måned.

Udover elementerne for budgettet for 2022, så indeholder orientering til Økonomiudvalget også de uafsluttede elementer fra tidligere udmøntningsplaner. Konkret er der tale om en række videreførte elementer fra budgetterne 2019-2022, 2020-2023 og 2021-2024, som er overført til udmøntningsplanen for budget 2022-2025, så disse elementer også vil blive fulgt fremadrettet.

Den samlede opgaveportefølje for udmøntningsplanen 2022-2025 lægger, efter forvaltningens vurdering, et betydeligt arbejdspress på organisationen – både i relation til mængden og kompleksiteten af opgaver.

Status på udmøntningsplanens enkelte elementer pr. december 2022 fremgår af bilag.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning Natur-, Klima- og Miljøudvalget den 01-02-2023

Taget til efterretning.

Bilag

Opfølgning - udmøntningsplan B2022-2025 NKM - december

Punkt 11: Orientering om ændring af takster 2023 - renovation

21/26640

Sagsresumé

Renovationstaksterne for 2023 er godkendt i Natur-, Klima- og Miljøudvalget den 7. december 2022.

Takstbladet er efterfølgende revideret, idet:

- Sønderborg Kraftvarmeværk har sendt opdaterede priser
- Energistyrelsen har udgivet en ny bekendtgørelse af 16/12/22.

De pågældende takster er efter ændringerne alle blevet lavere.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Natur-, Klima- og Miljøudvalget at tage

- orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Takstbladet for 2023 vedrørende vand, spildevand og renovation er godkendt i Natur-, Klima- og Miljøudvalget den 7. december 2022.

Sønderborg Kraftvarmeværk har efterfølgende sendt opdaterede priser, hvilket betyder at nedenstående takster for 2023 ændres:

Kraftvarmeværk - Sønderborg	Oprindelig takst 2023	Opdateret takst 2023
Småt brændbart affald pr. ton (inkl. afgifter)	695,00	687,00
Stort brændbart affald pr. ton (inkl. afgifter)	915,00	906,00

Energistyrelsen har den 20 december 2022 udgivet en ny affaldsaktørbekendtgørelse af 16/12/22. Bekendtgørelsen er revideres, så kravet om at opkræve markedspriser på farligt affald er fjernet. De oprindeligt godkendte takster for serviceordninger og apotekerordninger bliver derfor reduceret:

Farligt affald erhverv	Oprindelig takst 2023	Opdateret takst 2023
Tømningsgebyr erhverv		
Lille serviceordning – farligt affald (max. 100 kg. pr. år), hentes 2 gange årligt	1.043,00	910,00

Stor serviceordning – farligt affald (max. 300 kg pr. år), hentes 4 gange årligt	2.434,00	2.115,00
Lille apotekerordning	1.043,00	910,00
Stor apotekerordning	2.434,00	2.115,00
Skrankeordning	116,00	100,00

De opdaterede takster er gældende fra 1. januar 2023.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning Natur-, Klima- og Miljøudvalget den 01-02-2023

Taget til efterretning.

Punkt 12: Orientering af ledelsesinformation 2022 - ultimo december

22/7261

Sagsresumé

Ledelsesinformationen giver et overblik over, hvordan økonomien og aktiviteter ser ud for det enkelte udvalg i løbet af året.

Samlet set forventes der mindreforbrug på områder under Natur-, Klima- og Miljøudvalget, idet det forventede mindreforbrug er på mere end – 1 pct. af det korrigerede budget. Eventuelle mer- eller mindreudgifter på en række takst- og brugerfinansierede områder overføres til 2023.

Ved denne orientering gives der ligeledes status på anlægsvirksomheden.

Natur-, Klima- og Miljøudvalget orienteres.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Natur-, Klima- og Miljøudvalget at tage

- orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Opfølgning på ledelsesinformationen sker hver måned for de enkelte udvalg, hvor der gives en status på og forventning til årets resultat.

Resultatet for Natur-, Klima- og Miljøudvalgets område ultimo december viser et forbrug på 27,4 mio. kr. svarende til 97,5 pct. af det korrigerede budget.

Forventet regnskab for de enkelte områder:

Politikområde 03 Kommunale ejendomme:

- Der er i 2022 et merforbrug på ca. 1,120 mio. kr. på området som følge af, at budgetterne ikke er tilpasset den nye udvalgsstruktur i overensstemmelse med forbruget. Tilpasninger foretages i løbet af 2023.

Politikområde 07 Natur, Klima og Forsyning:

- Der forventes et mindreforbrug på området på ca. 400 t.kr. som følge af den generelle opbremsning, der blev iværksat fra efteråret 2022.

Politikområde 08 Veje og trafik:

- Der forventes et mindreforbrug på området på ca. 4 mio. kr. som følge af den generelle opbremsning. Mindreforbruget er konstateret på de grønne områder relateret til vejdrift. Opdelingen af budgettet til grøn og grå drift medfører, at mindreforbruget realiseres under Natur-, Klima- og Miljøudvalget.

Samlet set forventes der mindreforbrug på Natur-, Klima- og Miljøudvalgets område.

Det bemærkes, at områderne under Økonomiudvalget viser et forbrug på 38,4 mio. kr. svarende til 98,8 pct. af det korrigerede budget.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning Natur-, Klima- og Miljøudvalget den 01-02-2023

Taget til efterretning.

Bilag

LIS Drift NKM ultimo december

LIS Anlæg NKM ultimo december

Punkt 13: Generel orientering

23/160

Sagsresumé

Orientering fra formanden

Orientering fra medlemmer

Orientering fra forvaltningen

1. orientering om status på vådområdeprojekter.

Beslutning Natur-, Klima- og Miljøudvalget den 01-02-2023

Taget til efterretning.

Bilag

Ad. 1. Notat vedr. status på vådområdeprojekter

Punkt 14: Underskriftsark

23/161

Sagsresumé

Brug knappen GODKENDT i venstre side for at godkende/underskrive.